

Sbírka zákonů republiky Československé

Částka 56.

Vydána dne 22. prosince 1953.

Cena Kčs 1.50.

OBSAH:

95. Nařízení o organizaci státního požárního dozoru a požární ochrany.

95.**Vládní nařízení**

ze dne 27. listopadu 1953

**o organizaci státního požárního dozoru
a požární ochrany.**

Vláda republiky Československé nařizuje podle § 4 odst. 4, § 6 odst. 1 písm. e), § 14 odst. 1 a § 17 zákona č. 35/1953 Sb., o státním požárním dozoru a požární ochraně:

Oddíl I.

Základní ustanovení.

§ 1.

Státní požární dozor.

(1) Státní požární dozor spočívá ve všeobecném řízení požární ochrany, zejména pokud jde o organizaci přípravy a o využití sil a prostředků požární ochrany, a v dozoru na požární ochranu. Státní požární dozor přísluší ministru vnitra, který jej vykonává zásadně prostřednictvím orgánů státního požárního dozoru.

(2) Směrnicemi a pokyny ministra vnitra v oboru státního požárního dozoru se řídí též všechny ústřední úřady a ostatní státní orgány.

§ 2.

**Pravomoc v oboru požární
ochrany.**

(1) Ministr vnitra je oprávněn činit v mezích platných předpisů všechna opatření potřebná k zajištění požární ochrany, a to jak v jednotlivých případech, tak i vydáváním obecných právních předpisů a všeobecně závazných směrnic a pokynů.

(2) Národním výborům přísluší v oboru požární ochrany pravomoc podle oddílu VI tohoto nařízení.

§ 3.

Spolupráce státních orgánů.

Ústřední úřady a jim podřízené orgány jsou povinny napomáhat ministru vnitra, národním výborům a orgánům státního požárního dozoru při plnění jejich úkolů v oboru požární ochrany.

§ 4.

Odpovědnost.

(1) Za plnění úkolů státního požárního dozoru odpovídají orgány státního požárního dozoru a ministr vnitra.

(2) Za provádění opatření k zesílení požární bezpečnosti, za organizaci přípravy a za využití sil a prostředků požární ochrany v obcích, okresech a krajích odpovídají národní výbory.

(3) Za provádění opatření k zesílení požární bezpečnosti, za organizaci přípravy a za využití sil a prostředků požární ochrany v podnicích, závodech, ústavech, úřadech a jiných zařízeních (dále jen „závody“) odpovídají vedoucí závodů a příslušní členové vlády.

Oddíl II.

Orgány státního požárního dozoru.

§ 5.

Správy a inspekce.

Úkoly v oboru státního požárního dozoru vykonává ministr vnitra zásadně prostřednictvím ústřední (oblastní) správy státního požárního dozoru a jejich místních orgánů (dále jen „správy a inspekce“).

§ 6.

Ústřední a oblastní správa.

(1) Ústředním orgánem státního požárního dozoru je ústřední správa státního požárního dozoru v ministerstvu vnitra (dále jen „ústřední správa“).

(2) Na Slovensku vykonává ústřední správa svou působnost zásadně prostřednictvím oblastní správy státního požárního dozoru v pověření vnitra (dále jen „oblastní správa“) a s vědomím pověřence vnitra též přímo.

§ 7.

Krajské správy a okresní, městské a obvodní inspekce.

Místní orgány státního požárního dozoru se zřizují při národních výborech a jsou:

- a) krajské správy státního požárního dozoru v krajích (dále jen „krajské správy“);
- b) okresní inspekce státního požárního dozoru v okresech (dále jen „okresní inspekce“);
- c) městské inspekce státního požárního dozoru v Praze a ve městech, jež určí ministr vnitra (dále jen „městské inspekce“);
- d) obvodní inspekce státního požárního dozoru v Praze a ve městech, jež určí ministr vnitra (dále jen „obvodní inspekce“).

§ 8.

Organisace správ a inspekci.

(1) Organisace správ a inspekci a výkon služby v nich jsou přizpůsobeny zásadám platným pro vojenské útvary v rozsahu, který stanoví ministr vnitra v dohodě s ministrem národní obrany. V čele správy (inspekce) je náčelník, který řídí práce a má pravomoc činit rozhodnutí a opatření. Vnitřní uspořádání správ a inspekci upraví ministr vnitra, který též určí počet jejich pracovníků a stanoví orgán, jenž bude obstarávat úkoly osobního úřadu.

(2) Nadřízená správa (inspekce) řídí činnost správ a inspekci nižšího stupně a dává jim příkazy a pokyny. Městská inspekce v Praze je přímo podřízena ústřední správě. Nadřízená správa může výjimečně vykonávat úkoly příslušející správě (inspekci) nižšího stupně, pokud je to nutné v obecném zájmu.

Vztah místních orgánů státního požárního dozoru k národním výborům.

§ 9.

(1) Úkoly národního výboru v oboru požární ochrany provádí správa (inspekce), která je při

něm zřízena. Pro provádění těchto úkolů může národní výbor dávat správě (inspekci) příkazy a pokyny a může také rušit a měnit její rozhodnutí a opatření v tomto oboru.

(2) Z činnosti, kterou správa (inspekce) provádí úkoly národního výboru v oboru požární ochrany, odpovídá náčelník správy (inspekce) jednak radě národního výboru, jednak náčelníku nadřízené správy (inspekce) a ministru vnitra.

§ 10.

Za plnění úkolů státního požárního dozoru odpovídá náčelník správy (inspekce) jen náčelníku nadřízené správy (inspekce) a ministru vnitra. Ministr vnitra a náčelník nadřízené správy (inspekce) mají právo přezkoumávat a měnit nebo rušit rozhodnutí a opatření správy (inspekce) nižšího stupně.

§ 11.

Všeobecný dohled nad činností správy (inspekce), zřízené při národním výboru, provádí rada tohoto národního výboru. Správa (inspekce) podává proto radě příslušného národního výboru zprávy o své činnosti.

§ 12.

Opravné prostředky.

Z rozhodnutí a opatření krajské správy, okresní, městské a obvodní inspekce lze se odvolat k nadřízené správě (inspekci).

§ 13.

Řízení.

O řízení před správami (inspekcemi), zřízenými při národních výborech, platí předpisy o řízení před národními výbory, pokud toto nařízení a předpisy vydané k jeho provedení nestanoví jinak.

§ 14.

Ustanovování náčelníků.

(1) Náčelníka ústřední správy ustanovuje a odvolává ministr vnitra.

(2) Náčelníka oblastní správy ustanovuje a odvolává ministr vnitra na návrh pověřence vnitra.

(3) Náčelníky krajských správ, jakož i náčelníka městské inspekce v Praze ustanovuje a odvolává ministr vnitra na návrh náčelníka ústřední správy podaný se souhlasem rady národního výboru, při němž je správa (inspekce) zřízena.

(4) Náčelníky okresních, městských a obvodních inspekcí ustanovuje a odvolává náčelník nadřízené správy (inspekce) se souhlasem rady národního výboru, při němž je správa (inspekce) zřízena.

Oddíl III.

Působnost orgánů státního požárního dozoru.

§ 15.

Úkoly ústřední správy.

(1) Ústřední správa plní zejména tyto úkoly:

1. připravuje, po případě vydává právní předpisy, směrnice, pokyny a technické normy v oboru požární ochrany, zejména:

a) stanoví požadavky požární ochrany, jichž je třeba dbát při sdělávání a provádění projektů a při výstavbě závodů, sídlišť, jednotlivých budov a zařízení, a způsob, jakým se správa a inspekce účastní schvalování a provádění projektů a přejímání staveb, závodů a zařízení;

b) stanoví, jak provádějí kontrolu protipožárních opatření správa (inspekce), národní výbory, ústřední úřady i jednotlivé závody a zařízení. Toto ustanovení se nevztahuje na způsob provádění kontroly v oboru ministerstva národní obrany;

2. řídí a kontroluje činnost podřízených správ (inspekcí) a pečuje o jejich pohotovost, akceschopnost a politickou i odbornou připravenost;

3. organizuje a provádí školení pracovníků správ (inspekcí);

4. pečuje o organizaci, výcvik, použití a zvýšení akceschopnosti jednotek požární ochrany, zejména:

a) navrhuje ministru vnitra dislokaci a organizaci požárních útvarů;

b) prostřednictvím podřízených správ (inspekcí) řídí organizaci, výcvik a použití jednotek požární ochrany a zabezpečuje jejich politickou a odbornou připravenost;

c) stanoví, jak se provádí kontrola stavu pohotovosti a akceschopnosti jednotek požární ochrany;

d) organizuje a provádí školení příslušníků jednotek požární ochrany;

5. dbá o přípravu a provádění požární ochrany po stránce věcné, zejména:

a) provádí výzkum v oboru požární ochrany přímo nebo prostřednictvím výzkumných ústavů ministerstev;

b) předkládá úřadu pro normalisaci návrhy na normalisaci a typisaci věcných prostředků požární ochrany;

c) kontroluje jakost věcných prostředků požární ochrany;

d) stanoví zásady pro rozdělování věcných prostředků požární ochrany dodávaných z výroby;

e) stanoví v oboru požární ochrany technické normy, zejména normy věcného vybavení jednotek požární ochrany, jakož i závodů, sídlišť, jednotlivých budov a zařízení;

f) stanoví způsob využití věcných prostředků požární ochrany a způsob jejich kontrolování;

g) vede v patrnosti motorová vozidla a speciální věcné prostředky požární ochrany a zajišťuje přidělování pohonných hmot správám a inspekcím, jakož i veřejným jednotkám požární ochrany;

6. pečuje o soustavnou výchovu obyvatelstva v oboru požární ochrany;

7. kontroluje, jak jsou plněny platné předpisy, směrnice, pokyny a technické normy v oboru požární ochrany a jiná protipožární opatření;

8. organizuje a rozvíjí zlepšovatelenskou činnost v oboru požární ochrany;

9. podává posudky o projektech a typech věcných prostředků požární ochrany.

(2) Ústřední správa může své úkoly všeobecně i v jednotlivých případech přenést na podřízené správy (inspekce).

§ 16.

Úkoly krajských správ.

(1) Krajské správy plní ve svých obvodech zejména tyto úkoly:

1. řídí a kontrolují činnost podřízených inspekcí a zajišťují jejich součinnost, jakož i pečují o jejich pohotovost, akceschopnost a politickou a odbornou připravenost;

2. pečují o organizaci, výcvik, použití a zvýšení akceschopnosti jednotek požární ochrany, zejména:

a) navrhují krajskému národnímu výboru dislokaci veřejných požárních sborů z povolání;

b) zajišťují součinnost jednotek požární ochrany;

c) kontrolují stav pohotovosti a akceschopnosti jednotek požární ochrany i jejich politickou a odbornou připravenost;

d) provádějí školení příslušníků jednotek požární ochrany;

3. dbají o přípravu a provádění požární ochrany po stránce věcné, zejména:

- a) v rámci směrnic ústřední správy se účastní schvalování a provádění projektů závodů, sídlišť, jednotlivých budov a zařízení a přejímání staveb, závodů a zařízení;
- b) kontrolují jakost věcných prostředků požární ochrany;
- c) kontrolují rozdělování věcných prostředků požární ochrany;
- d) v rozsahu stanoveném ústřední správou vedou v patrnosti věcné prostředky požární ochrany a přidělují pohonné hmoty okresním (městským) inspekcím a veřejným jednotkám požární ochrany;
- e) pečují o zařazení potřeb požární ochrany do krajského plánu a zúčastňují se sestavování krajských plánů, pokud jde o potřeby požární ochrany;

4. připravují pro národní výbor návrhy na opatření potřebná k zajištění požární ochrany;

5. kontrolují, jak jsou plněny platné předpisy, směrnice, pokyny a technické normy v oboru požární ochrany a jiná protipožární opatření;

6. organizují a rozvíjejí zlepšovateľskou činnost v oboru požární ochrany.

(²) Krajské správy mohou přenést v jednotlivých případech své úkoly na podřízené inspekce.

§ 17.

Úkoly okresních (městských) a obvodních inspekci.

(1) Okresní inspekce plní ve svých obvodech zejména tyto úkoly:

1. pečují o organizaci, výcvik, použití a zvýšení akceschopnosti jednotek požární ochrany, zejména:
 - a) organizují požární útvary a veřejné požární sbory z povolání a řídí organizaci veřejných požárních sborů dobrovolných;
 - b) účastní se na organizování závodních jednotek požární ochrany;
 - c) zajišťují součinnost jednotek požární ochrany, zejména způsob a rozsah vzájemné pomoci;
 - d) kontrolují stav výzbroje i techniky a stav pohotovosti a akceschopnosti jednotek požární ochrany, jakož i jejich politickou a odbornou připravenost;

2. dbají o přípravu a provádění požární ochrany po stránce věcné, zejména:

- a) v rámci směrnic nadřízených správ se účastní schvalování a provádění projektů závodů, sídlišť, jednotlivých budov a zařízení a přejímání staveb, závodů a zařízení;
- b) kontrolují jakost věcných prostředků požární ochrany;
- c) kontrolují stav protipožárních opatření v obcích, závodech a zařízeních;
- d) v rozsahu stanoveném nadřízenými správami vedou v patrnosti věcné prostředky požární ochrany a přidělují pohonné hmoty obvodním inspekcím a veřejným jednotkám požární ochrany;

3. připravují pro národní výbor návrhy na opatření potřebná k zajištění požární ochrany;

4. kontrolují, jak jsou plněny platné předpisy, směrnice, pokyny a technické normy v oboru požární ochrany a jiná protipožární opatření;

5. organizují a rozvíjejí zlepšovateľskou činnost v oboru požární ochrany.

(²) Městské inspekce plní ve svých obvodech úkoly příslušející jinak okresním inspekcím. Městská inspekce v Praze plní též úkoly krajské správy.

(³) Úkoly obvodních inspekci stanoví příslušná městská (okresní) inspekce.

Oddíl IV.

Práva orgánů státního požárního dozoru.

§ 18.

Vstup do objektů.

(1) Orgány správ (inspekci), jakož i osoby správami (inspekci) zmocněné jsou oprávněny vstupovat při provádění úkolů do závodů, budov a zařízení, při čemž se řídí směrnicemi ministra vnitra. O výsledku prohlídky sepsí záznam.

(²) Orgány správ (inspekci), jakož i osoby správami (inspekci) zmocněné nevykonávají prohlídky v závodech, budovách a zařízeních v oboru ministerstva národní obrany. Provádění takových prohlídek v objektech a zařízeních v oboru ministerstva vnitra upraví směrnice ministerstva vnitra.

§ 19.

Požadování zpráv.

Správy a inspekce jsou oprávněny vyžádat si od vedoucích závodů, majitelů budov a zařízení, po případě od jiných odpovědných osob jednorázové zprávy, a to ve formě stanovené ministrem vnitra, jakož i materiál a doklady nutné k objasnění stavu objektu vzhledem k požární bezpečnosti.

§ 20.

Závazné pokyny.

Správy a inspekce, jakož i osoby jimi zmocněné činí při provádění svých úkolů v jednotlivých případech v mezích platných předpisů opatření nutná k zajištění požární bezpečnosti, zejména dávají písemné závazné pokyny k odstranění zjištěných požárních závad vedoucímú závodu, majiteli budovy nebo zařízení, po případě jiné odpovědné osobě.

§ 21.

Vyšetřování příčin požárů.

Správy a inspekce vyšetřují příčiny vzniku požárů, při čemž postupují podle směrnic ministra vnitra vydaných v dohodě s ministrem spravedlnosti a s generálním prokurátorem.

§ 22.

Ukládání pokut.

(1) Za porušení platných předpisů, směrnic, pokynů a technických norem v oboru požární ochrany nebo za nedbalé udržování a za nesprávné používání věcných prostředků požární ochrany mohou náčelníci správ (inspekci) ukládat jednotlivým osobám pokuty do částky 3.000 Kčs.

(2) Náčelníci správ (inspekci) mohou k ukládání pokut zmocnit velitele jednotek požární ochrany, a to v rozsahu, který stanoví předpisy o organizaci jednotek požární ochrany.

(3) Z rozhodnutí o uložení pokutě lze se odvolat. O odvolání rozhoduje s konečnou platností přímo nadřízená správa (inspekce).

(4) Pokutu nelze uložit po uplynutí 4 měsíců od provedení kontroly. Promlčení se přetrhuje, jakmile bylo zahájeno jednání směřující k uložení pokuty.

(5) Pokutu uloženou zaměstnanci vymáhá účtárna jeho závodu na podkladě pravomocného rozhodnutí o uložení pokuty, a to srážkou z platu až do 25% jeho výše. Pokuta připadá státu.

(6) Podrobnější předpisy, zejména též o řízení, vydá ministr vnitra. Ukládání pokut vojákům a příslušníkům Sboru národní bezpečnosti v činné službě upraví ministr vnitra, a to pokud jde o vojáky, v dohodě s ministrem národní obrany.

(7) Mají-li správy (inspekce) za to, že čin má být potrestán přísněji, postoupí věc prokurátoru.

§ 23.

Zastavení provozu.

(1) Nestačí-li jiná opatření v oboru požární ochrany k odstranění příčin nebezpečí bezprostředního vzniku požáru, může ministr vnitra nebo náčelník ústřední (oblastní) správy až do zjednání nápravy zastavit v závodech provozy, které toto bezprostřední nebezpečí vyvolávají. Toto oprávnění přísluší také náčelníkům krajských správ, okresních a městských inspekci, které tím pověřil náčelník ústřední správy; jejich rozhodnutí pozbývá však účinnosti, jestliže je ministr vnitra nebo náčelník ústřední správy během příštího pracovního dne nepotvrdí.

(2) Nestačí-li jiná opatření v oboru požární ochrany k odstranění příčiny nebezpečí bezprostředního vzniku požáru, může ministr vnitra nařídit zastavení provozu v celém závodě; je však povinen předem upozornit na věc příslušného člena vlády, do jehož oboru závod náleží.

(3) Zastavené provozy smějí být uvedeny znovu do chodu jen se souhlasem orgánu, který vydal rozhodnutí o zastavení provozu.

Oddíl V.

Úkoly ústředních úřadů v požární ochraně.

§ 24.

Všeobecné úkoly ústředních úřadů.

Ústřední úřady plní zejména tyto všeobecné úkoly v oboru požární ochrany:

1. v mezích směrnic ministra vnitra vydávají svým podřízeným orgánům pokyny k zajišťování a organizování požární ochrany v závodech náležejících do jejich oboru působnosti;

2. zřizují, a to podle potřeby i v podřízených orgánech, zvláštní organizační složky pro věci požární ochrany (oddělení, referáty, inspekce); úkoly, organizaci a počet pracovníků těchto složek stanoví příslušný ministr podle směrnic ministra vnitra;

3. navrhují ministru vnitra, v kterých zvláště důležitých závodech náležejících do jejich oboru mají být zřízeny požární útvary a o jakém počtu příslušníků; hradí též osobní náklady těchto útvarů (§ 48 odst. 3);

4. v dohodě s ústřední správou stanoví, v kterých závodech se zřídí závodní požární sbory z povolání a o jakém počtu příslušníků;

5. zajišťují osobní obsazení závodních jednotek požární ochrany, jejich výcvik a politickou a odbornou připravenost;

6. zajišťují, aby při projektování a budování závodů, sídlišť, jednotlivých budov a zařízení bylo dbáno potřeb požární ochrany;

7. plánují a finančně zabezpečují prostředky potřebné ke splnění svých úkolů v oboru požární ochrany;

8. podávají správám a inspekcím vyžádané zprávy a doklady o stavu protipožárních opatření ve svých resortech.

§ 25.

Úkoly některých ústředních úřadů.

(1) V oboru ministerstva národní obrany přísluší zajišťování protipožárních opatření, jakož i výkon státního požárního dozoru ministerstvu národní obrany. Toto ministerstvo je provádí vlastními resortními orgány; při tom se řídí směrnicemi a pokyny ministra vnitra. Ministr vnitra upraví směrnicemi zajišťování protipožárních opatření a výkon státního požárního dozoru v oboru ministerstva vnitra.

(2) Nedotčeny zůstávají dosavadní předpisy, podle nichž přísluší orgánům veřejné báňské správy péče o požární ochranu v hornictví pod povrchem i na povrchu. Součinnost orgánů veřejné báňské správy s národními výbory a orgány státního požárního dozoru upraví ministr vnitra v dohodě s ministrem paliv a energetiky.

(3) Organizace požární ochrany na železnicích je upravena zvláštními předpisy; ministr vnitra a orgány státního požárního dozoru jsou však oprávněni dávat orgánům požární ochrany železnic závazné pokyny a kontrolovat stav protipožárních opatření na železnicích.

(4) Výrobní ministerstva pečují o vědeckou výzkumnou činnost v oboru požární ochrany ve svém resortu.

Oddíl VI.

Úkoly národních výborů v oboru požární ochrany.

§ 26.

Působnost.

Národní výbory zajišťují a organisují požární ochranu v obcích, okresech a krajích podle ustanovení tohoto nařízení.

§ 27.

Součinnost s občany, dobrovolnými organisacemi a se závody.

(1) Národní výbory mobilisují občany k aktivní účasti na plnění úkolů v oboru požární ochrany za pomoci dobrovolných organisací, zejména Československého svazu požární ochrany.

(2) Národní výbory sledují stav požární ochrany ve svém obvodu, a to i pokud jde o požární ochranu závodů. K tomu účelu národní výbory

- a) pravidelně projednávají otázky požární ochrany předkládané správami (inspekcemi);
- b) povolávají do rady podle potřeby odpovědné vedoucí závodů a projednávají s nimi stav protipožárních opatření;
- c) projednávají s příslušnými funkcionáři Československého svazu požární ochrany důležité otázky požární ochrany a plnění jeho úkolů.

§ 28.

Zamezování požárů.

(1) Místní národní výbory ve svém obvodu pečují o zamezení vzniku požárů a zajišťují jejich zdolávání veřejnými dobrovolnými požárními sbory za široké součinnosti občanů.

(2) Místní národní výbory činí proto především všechna potřebná opatření, aby příčiny požárů byly odstraněny a nově nevznikaly. K tomu účelu zejména spolupracují s Československým svazem požární ochrany a se Státní pojišťovnou.

§ 29.

Požární prohlídky.

(1) K odstranění příčin vzniku požárů provádějí místní národní výbory podle potřeby, nejméně však jednou ročně, požární prohlídky závodů, budov a zařízení ve svém obvodu, aby zjistily, zda jsou zachovávány všechny předpisy směřující k zamezení požárů. Ve velkých závodech, jakož i v závodech zvláštní důležitosti vykonávají tyto prohlídky orgány státního požárního dozoru.

(2) Místní národní výbory nevykonávají požární prohlídky v závodech, budovách a zařízeních v oboru ministerstva národní obrany. Provedení takových prohlídek v objektech a zařízeních v oboru ministerstva vnitra upraví ministr vnitra směrnicemi.

(3) Podrobnější předpisy o provádění požárních prohlídek a o odstraňování zjištěných závad vydá ministr vnitra.

§ 30.

Úkoly při organisování veřejné požární ochrany.

(1) Místní národní výbory zřizují veřejné dobrovolné požární sbory (§ 36) a veřejné požární hlídky (§ 39) a odpovídají za jejich organisaci, výcvik a použití.

(2) Místní národní výbory plánují, finančně zabezpečují, zřizují, opatřují a udržují věcné prostředky potřebné pro veřejnou požární ochranu v obci, zejména zařízení k opatrování vody, budovy a místnosti, zařízení a ostatní prostředky k zajištění činnosti veřejných jednotek požární ochrany, pokud není povinen je opatřit někdo jiný (§ 48 odst. 2).

§ 31.

Pravomoc v oboru požární ochrany.

(1) Národní výbory jsou oprávněny ve svých obvodech činit v mezích platných předpisů všechna opatření potřebná k zajištění požární ochrany, a to jak v jednotlivých případech, tak i vydáváním obecných právních předpisů.

(2) Místní národní výbory mohou činit zejména opatření potřebná k zesílení požární ochrany, jak to vyžadují místní poměry, a povolávat občany k součinnosti v požární ochraně.

(3) Podrobnosti upraví ministr vnitra.

§ 32.

Vzájemná pomoc.

Národní výbory jsou povinny bezplatně si poskytovat vzájemnou pomoc při plnění úkolů požární ochrany.

Oddíl VII.

Úkoly závodů v požární ochraně.

§ 33.

(1) Vedení závodů zajišťují a organizují požární ochranu závodů po stránce osobní a věcné; při tom se řídí pokyny správ a inspekcí.

(2) Vedení závodů plánují, finančně zabezpečují, zřizují, opatřují a udržují věcné prostředky pro závodní požární ochranu (§ 48 odst. 3).

Oddíl VIII.

Československý svaz požární ochrany a jiné dobrovolné organizace.

§ 34.

(1) K přípravě plnění úkolů v oboru požární ochrany sdružují se pracující v dobrovolné organizaci „Československý svaz požární ochrany“ (dále jen „Svaz“).

(2) Úkolem Svazu je napomáhat národním výborům a jiným státním orgánům v boji proti požárům a popularisovat otázky požární ochrany tak, aby se staly věcí všeho lidu. Svaz je zejména povinen:

- a) provádět agitační a propagační činnost v masové přípravě občanů v boji proti požárům;
- b) spolupracovat s národními výbory a s vedením závodů při zřizování dobrovolných jednotek požární ochrany a jejich odborné přípravě;
- c) získávat občany pro činnost v požárních hlídkách uvedených v § 39 odst. 1 č. 1 a 2 a provádět jejich výcvik a školení;
- d) spolupracovat s ústřední správou na normalizační a typisací věcných prostředků požární ochrany.

(3) Národní výbory a ministerstvo vnitra napomáhají Svazu při jeho činnosti a kontrolují, jak plní své úkoly v oboru požární ochrany.

(4) Ministr vnitra, národní výbory, správy a inspekce mohou pověřit Svaz a po případě i jiné dobrovolné organizace též prováděním jiných úkolů v oboru požární ochrany.

Oddíl IX.

Jednotky požární ochrany.

§ 35.

Úkoly a druhy jednotek požární ochrany.

(1) Výkonnými orgány požární ochrany jsou jednotky požární ochrany. Jejich úkolem je zamezovat a zdočovat požáry a jiné živelní pohromy nebo nehody.

(2) Jednotky požární ochrany jsou jednotky veřejné, zřizované pro všeobecnou požární ochranu v obcích, a jednotky závodní, zřizované v závodech především pro požární ochranu závodů.

(3) Veřejné i závodní jednotky požární ochrany jsou:

- a) dobrovolné požární sbory,
- b) požární sbory z povolání,
- c) požární útvary, jejichž organizace a výkon služby v nich jsou přizpůsobeny zásadám platným pro vojenské útvary (§§ 38 a 42),
- d) požární hlídky.

(4) Podrobnosti o zřizování jednotek požární ochrany a o jejich organizaci stanoví ministr vnitra. Podrobnější vymezení úkolů veřejných jednotek požární ochrany stanoví ústřední správa. Podrobnější vymezení úkolů závodních jednotek požární ochrany stanoví ústřední úřad, do jehož oboru závod náleží, při čemž postupuje podle směrnic ministra vnitra.

(5) K zesílení požární ochrany a k zajištění jejího jednotného organisování může ministr vnitra pro některá města stanovit, že všechny jednotky požární ochrany podléhají přímému vedení městské, po případě okresní inspekce.

(6) Velení při zásahu jednotek požární ochrany je vždy vyhrazeno náčelníku správy (inspekce), je-li přítomen.

§ 36.

Dobrovolné požární sbory.

(1) Dobrovolné požární sbory se zřizují především v těch obcích a závodech, v nichž není jiného požárního sboru (útvary). Jsou-li tam již takové jednotky požární ochrany, lze zřídit dobrovolný požární sbor, je-li to účelné k zesílení požární ochrany.

(2) Veřejné dobrovolné požární sbory zřizují místní národní výbory v součinnosti s místními jednotami Svazu; při tom se řídí, pokud jde o počet příslušníků veřejných dobrovolných požárních sborů a vybavení těchto sborů a jejich příslušníků, pokyny okresní inspekce. Veřejné dobrovolné požární sbory jsou výkonnými orgány místních národních výborů, jimž jsou přímo podřízeny.

(3) Závodní dobrovolné požární sbory zřizují vedení závodů se souhlasem okresní inspekce a v součinnosti s okresní organizací Svazu. Závodní dobrovolné požární sbory jsou přímo podřízeny vedoucím závodům.

§ 37.

Požární sbory z povolání.

(1) Veřejné požární sbory z povolání se zřizují ve městech, jež určí rada krajského národního výboru, která stanoví také počet příslušníků těchto sborů, a to v obou případech na návrh krajské správy. Veřejné požární sbory z povolání zřizuje okresní inspekce; tyto sbory jsou jí přímo podřízeny.

(2) Závodní požární sbory z povolání se zřizují v závodech, jež v dohodě s ústřední správou určí ministerstvo, do jehož oboru závod náleží; toto ministerstvo stanoví v dohodě s ústřední správou též počet příslušníků těchto sborů. Závodní požární sbory z povolání zřizují se souhlasem okresní inspekce vedení závodů; tyto sbory jsou přímo podřízeny vedením závodů.

§ 38.

Požární útvary.

(1) Veřejné požární útvary se zřizují v městech, jež trvale vyžadují zvýšené požární ochra-

ny. Tato města určí a počet příslušníků veřejného požárního útvaru stanoví ministr vnitra na návrh ústřední správy. Veřejné požární útvary zřizuje okresní inspekce; tyto útvary jsou jí přímo podřízeny.

(2) Závodní požární útvary se zřizují v závodech, jež trvale vyžadují zvýšené požární ochrany. Tyto závody určí a počet příslušníků závodního požárního útvaru stanoví ministr vnitra na návrh ministra, do jehož oboru závod náleží. Závodní požární útvar zřizuje v součinnosti s vedením závodu okresní inspekce; tyto útvary jsou jí přímo podřízeny.

(3) Organizace požárních útvarů a výkon služby v nich jsou přizpůsobeny zásadám platným pro vojenské útvary v rozsahu, který stanoví ministr vnitra v dohodě s ministrem národní obrany.

(4) Způsob použití požárních útvarů stanoví ústřední správa.

§ 39.

Požární hlídky.

(1) Požární hlídky se zřizují jako dobrovolné jednotky požární ochrany k zesílení veřejné i závodní požární ochrany, a to zejména ke zvýšení požární bezpečnosti

1. obytných domů a závodů průmyslových, zemědělských i jiných objektů,

2. žnových plodin, jejich skladů a výmlatových středisek,

3. obcí a závodů, v nichž zatím nelze zřídit dobrovolný požární sbor.

(2) Veřejné požární hlídky zřizují místní národní výbory a závodní požární hlídky zřizují vedení závodů.

§ 40.

Ustanovování velitelů.

(1) Velitele veřejného dobrovolného požárního sboru ustanovuje a odvolává rada místního národního výboru po vyjádření okresní inspekce a okresního orgánu Svazu.

(2) Velitele veřejného požárního sboru z povolání ustanovuje a odvolává rada okresního národního výboru na návrh okresní inspekce.

(3) Velitele závodního požárního sboru ustanovuje a odvolává vedení závodu se souhlasem okresní inspekce.

(4) Velitele požárního útvaru ustanovuje a odvolává ústřední správa.

(5) Velitel jednotky požární ochrany prokáže před svým ustanovením svou způsobilost odbornou zkouškou; podrobnosti upraví ministr vnitra.

§ 41.

Odovědnost za organizaci, výcvik a použití jednotek požární ochrany.

(1) Za organizaci, výcvik a použití veřejných dobrovolných jednotek požární ochrany odpovídají místní národní výbory. Rozhodnutí týkající se organizace, výcviku a použití těchto jednotek požární ochrany činí místní národní výbory prostřednictvím jejich velitelů; při tom se řídí, pokud jde o odborně technické vedení a vybavení jednotek požární ochrany, pokyny okresní inspekce.

(2) Za organizaci, výcvik a použití závodních jednotek požární ochrany dobrovolných i z povolání (s výjimkou požárních útvarů) odpovídají vedoucí závodů. Rozhodnutí týkající se organizace, výcviku a použití těchto jednotek požární ochrany činí vedoucí závodů prostřednictvím jejich velitelů; při tom se řídí pokyny okresní inspekce.

(3) Za organizaci, výcvik a použití veřejných a závodních požárních útvarů a veřejných požárních sborů z povolání odpovídají příslušné okresní inspekce.

Oddíl X.

Právní postavení příslušníků jednotek požární ochrany.

§ 42.

Příslušníci jednotek požární ochrany.

(1) Příslušníky jednotek požární ochrany mohou být zásadně jen občané Československé republiky, kteří jsou tělesně a duševně způsobilí k výkonu požární služby. Příslušníky veřejných dobrovolných jednotek požární ochrany ustanovuje a odvolává místní národní výbor. Příslušníky závodních dobrovolných jednotek požární ochrany ustanovuje a odvolává vedoucí závodu, a to se schválením okresní inspekce. Podrobnosti stanoví ministr vnitra.

(2) Příslušníci veřejných a závodních požárních útvarů a veřejných požárních sborů z povolání jsou státní zaměstnanci. Zvláštní předpisy určí, jaké věkové hranice a jaké další podmínky se vyžadují pro ustanovení příslušníkem takové jednotky požární ochrany.

(3) Příslušníci závodních požárních sborů z povolání jsou zaměstnanci závodu.

(4) Příslušníci požárních útvarů jsou občané dobrovolně vstoupivší do těchto jednotek požární ochrany, kteří před nastoupením služby se zavazují setrvat ve službě po dobu 3 let. Do této doby se nezapočítává doba odborného výcviku.

Brava a povinnosti příslušníku jednotek požární ochrany.

§ 43.

(1) Příslušníci jednotek požární ochrany jsou služebně podřízeni svým velitelům, náčelníkům správ a inspekci a v nejvyšší stolici ministru vnitra.

(2) Příslušníci požárních útvarů mohou být v zájmu služby přemístěni k jinému požárnímu útvaru.

(3) Příslušníci jednotek požární ochrany z povolání nesmějí být bez souhlasu velitele zaměstnáváni pracemi, které se netýkají výkonu jejich služby.

§ 44.

(1) Příslušníci jednotek požární ochrany jsou povinni účastnit se výcviku (cvičení a školení) v míře potřebné k řádnému plnění svých úkolů.

(2) Výkon služby příslušníků jednotek požární ochrany, jejich výcvik, vnější označení a kázeňské poměry, po případě i služební a pracovní poměry upraví ministr vnitra. Ministr vnitra stanoví též rozsah oprávnění národních výborů a vedoucích závodů vůči příslušníkům jednotek požární ochrany.

§ 45.

Příslušníci jednotek požární ochrany požívají při výkonu služby ochrany veřejného činitele. Mohou při výkonu služby nařídít, aby se z místa zásahu vzdálily osoby tam nežádoucí nebo aby se přítomné osoby po dobu zásahu podrobily některým omezením potřebným k úspěšnému provedení zásahu.

§ 46.

Pravomoc velitele jednotky požární ochrany.

Velitel jednotky požární ochrany je při zásahu oprávněn činit v oboru požární ochrany opatření příslušející jinak národnímu výboru.

§ 47.

Odovědnost velitele jednotky požární ochrany.

(1) Velitel veřejné jednotky požární ochrany odpovídá za pohotovost a akceschopnost této jednotky náčelníku okresní inspekce a předsedovi místního národního výboru.

(2) Velitel závodní jednotky požární ochrany odpovídá za pohotovost a akceschopnost této jednotky náčelníku okresní inspekce a vedoucímu závodu.

Oddíl XI.

Náklady požární ochrany.

§ 48.

Úhrada nákladů.

(1) Náklady na zřízení, opatrování a udržování věcných prostředků veřejné požární ochrany v obci hradí místní národní výbor, pokud z ustanovení odstavce 2 nevyplývá něco jiného.

(2) Náklady spojené se zřízením a udržováním veřejných jednotek požární ochrany hradí:

- a) místní národní výbor, jde-li o veřejný dobrovolný požární sbor nebo o veřejnou požární hlídku s výjimkou případů, v nichž vybavení požární hlídky je povinen opatřit někdo jiný na svůj náklad;
- b) okresní národní výbor, jde-li o veřejný požární sbor z povolání nebo o veřejný požární útvar s výjimkou osobních nákladů na příslušníky tohoto útvaru;
- c) ministerstvo vnitra, pokud jde o osobní náklady na příslušníky veřejného požárního útvaru.

(3) Náklady na zřízení, opatření a udržování věcných prostředků požární ochrany závodů i náklady na zřízení a udržování závodních jednotek požární ochrany (dobrovolných i z povolání) hradí závod. Je-li však jednotkou požární ochrany v závodě požární útvar, uhradí osobní náklady na příslušníky této jednotky ministerstvo, do jehož oboru závod náleží.

§ 49.

Národní pojištění.

(1) Národní pojištění příslušníků dobrovolných jednotek požární ochrany a jiných osob zúčastněných při provádění požární ochrany, zejména v souvislosti se zásahem nebo výcvikem, pokud nejsou již pojištěni jinak, upraví Ústřední rada odborů a Státní úřad důchodového zabezpečení v dohodě s ministerstvem vnitra podle předpisů o národním pojištění.

(2) Výdaje na národní pojištění podle odstavce 1 hradí stát.

§ 50.

Příspěvky a odměny příslušníkům dobrovolných jednotek.

(1) Utrpěl-li příslušník dobrovolné veřejné nebo závodní jednotky požární ochrany při výkonu požární služby úraz nebo byl-li v této službě usmrcen anebo zemřel-li následkem úrazu při výkonu požární služby, může mu (nebo pozůstalým) ministr vnitra poskytnout jednorázový příspěvek z rozpočtových prostředků ministerstva vnitra.

(2) Ministr vnitra může v dohodě s ministrem financí a s příslušným ministrem stanovit, zda a za jakých podmínek se poskytuje příslušníkům dobrovolných veřejných a závodních jednotek požární ochrany odměna za úspěšné provádění požárního výcviku. Pro výši této odměny je rozhodující především úroveň výcviku, akceschopnost jednotky a stav protipožárních opatření v obci (v závodě).

Oddíl XII.

Opatřování věcných prostředků požární ochrany.

§ 51.

Věcné prostředky požární ochrany.

(1) Ústřední správa spolupůsobí při normalisaci a typisaci věcných prostředků požární ochrany, jimiž jsou předměty a zařízení sloužící požární ochraně. Rovněž se účastní plánování věcných prostředků požární ochrany, opatřuje podklady pro jejich výrobu a činí opatření k jejich účelnému rozdělení.

(2) Ministr vnitra může stanovit, jak se opatřují, rozdělují a zkoušejí věcné prostředky požární ochrany.

§ 52.

Používání majetku sloužícího požární ochraně.

(1) Nemovitosti, předměty a zařízení sloužící výhradně požární ochraně nelze bez souhlasu nadřízeného orgánu odnímat jejich účelu ani používat k jiným účelům.

(2) Nemovitosti, předměty a zařízení místních jednotek Svazu, sloužící výhradně požární ochraně, nesmějí být odnímány tomuto účelu. Nadřízený orgán státního požárního dozoru může stanovit, že takových předmětů a zařízení může být použito i mimo obvod místního národního výboru, v němž je sídlo příslušné místní jednotky Svazu.

(3) Podrobnosti upraví ministr vnitra.

Oddíl XIII.

Stejnokroje a hodnosti.

§ 53.

(1) Pro příslušníky správ a inspekcí a pro příslušníky požárních útvarů se zavádějí stejnokroje a přiznávají se jim hodnosti, odpovídající hodnostem vojenským, s označením příslušnosti ke složce požární ochrany.

(2) K upevnění kázně a k usnadnění výkonu služby může ministr vnitra v dohodě s ministrem národní obrany zavést stejnokroje též pro příslušníky ostatních složek požární ochrany a přiznat jim hodnosti.

(3) Podrobnosti stanoví ministr vnitra v dohodě s ministrem národní obrany.

Oddíl XIV.

Součinnost občanů.

Osobní pomoc.

§ 54.

Základní ustanovení.

(1) Každý je povinen v zájmu celku poskytovat podle svých sil osobní pomoc při zamezování a zdolávání požárů, jiných živelních pohrom nebo nehod, jak vyplývá z dalších ustanovení tohoto oddílu. Z této povinnosti jsou vyňati příslušníci jiných států, pokud jim přísluší právo exterritoriality.

(2) Ministr vnitra může stanovit, které osoby jsou se zřetelem na zdravotní stav, povolání nebo jiné důležité zájmy společnosti osvobozeny od výkonu osobní pomoci pro účely požární ochrany.

§ 55.

Povinnost hlásit požár.

(1) Každý, kdo zpozoruje požár, který může sám ihned uhasit, je povinen neprodleně tak učinit. Není-li to možné, je povinen bezodkladně učinit poplach a oznámit to tak, aby jednotka požární ochrany mohla co nejdříve zakročit. Tuto povinnost má i ten, kdo byl o požáru zpraven osobou, která pro vážné překážky nemůže učinit hlášení sama, nebo ten, kdo může požár hlásit rychleji než osoba, která požár zpozorovala.

(2) K hlášení požáru se použije všech vhodných prostředků. Jejich držitelé jsou povinni dát je k bezplatnému použití, po případě poskytnout i jejich obsluhu.

§ 56.

Osobní pomoc při zásahu nebo cvičení jednotek požární ochrany.

(1) Každý je zásadně povinen na vyzvání místního národního výboru, orgánu státního požárního dozoru nebo velitele jednotky požární ochrany osobně pomáhat při zásahu jednotky požární ochrany. Pro účely cvičení jednotky požární ochrany může uložit povinnost osobní pomoci jen místní národní výbor, vyžaduje-li to obecný zájem.

(2) K osobní pomoci náleží i služba v jednotce požární ochrany, k níž byl občan povolán místním národním výborem.

Věcná pomoc.

§ 57.

(1) Každý je povinen na vyzvání místního národního výboru, orgánu státního požárního dozoru nebo velitele jednotky požární ochrany dát pro účely zásahu k použití dopravní prostředky, pohonné hmoty a jiné potřebné prostředky, které má u sebe, zejména hasičské nářadí, jakož i zásoby a zdroje vody. Pro účely cvičení jednotky požární ochrany může takovou povinnost uložit jen místní národní výbor, a to pouze tehdy, vyžaduje-li to obecný zájem.

(2) O hlášení služebních zpráv z místa zásahu platí obdobně ustanovení § 55 odst. 2.

§ 58.

(1) Každý, kdo nakládá s nemovitostmi požárem postiženými nebo přímo ohroženými, je povinen dovolit přístup na pozemky a do budov k tomu účelu, aby se jich použilo k provedení úkolů nařízených k zamezení nebo zdolání požáru, po případě k provedení nařízených záchranných prací.

(2) Osoby uvedené v odstavci 1 jsou povinny dovolit, aby místní národní výbor, orgán státního požárního dozoru nebo velitel jednotky požární ochrany učinil a provedl rozhodnutí nutná pro úspěšné zdolání požáru, pro zamezení jeho šíření nebo v zájmu úspěšného provedení záchranných prací, zejména vyklizení pozemků, odstranění objektů nebo jejich částí, ohrad nebo kultury.

(3) Povinnosti uvedené v odstavcích 1 a 2 má i ten, kdo nakládá s okolními nemovitostmi, pokud je to nutné k účelnému zásahu jednotky požární ochrany.

(4) Vyžaduje-li to obecný zájem, může místní národní výbor uložit každému, kdo nakládá s nemovitostmi, aby dovolil jednotce požární ochrany pro účely cvičení přístup na pozemky a do budov.

(5) Zásah jednotky požární ochrany ve vojenských objektech, v podnicích s vojenskou správou a objektech ministerstva vnitra, jakož i v jiných objektech zvláštní důležitosti a použití těchto objektů a podniků pro účely zásahu nebo cvičení jednotky požární ochrany upraví ministr vnitra v dohodě s příslušným ministrem.

§ 59.

Každý, kdo nakládá s nemovitostí, je povinen na svůj náklad provést na ní, po případě na věcech, které na ní jsou, opatření uložená k zamezení požáru místním národním výborem, orgánem státního požárního dozoru nebo jiným příslušným státním orgánem, pokud podle platných předpisů není povinen hradit takové náklady někdo jiný. Předpisy o výstavbě obcí, zejména o povinné úpravě staveb, zůstávají nedotčeny.

Oddíl XV.

Ustanovení závěrečná a společná.

§ 60.

Povinnost mlčenlivosti.

(1) Pracovníci v oboru požární ochrany jsou povinni zachovávat mlčenlivost o věcech, o nichž se dověděli při své činnosti nebo v souvislosti s ní a které v obecném zájmu nebo v zájmu zúčastněných osob vyžadují, aby byly zachovány v tajnosti.

(2) Povinnosti mlčenlivosti může zaměstnanec pro určitý případ zprostit osobní úřad nebo úřad jím k tomu zmocněný, není-li ho, místní národní výbor, a jde-li o příslušníky závodních jednotek požární ochrany, vedení závodu.

(3) Povinnost mlčenlivosti trvá i po skončení pracovního poměru nebo po splnění úkolu.

§ 61.

Součinnost.

Orgány, jež plní úkoly v oboru požární ochrany, spolupracují se Státní pojišťovnou a s orgány inspekce práce a Ústavu technického dozoru a vyžadují si podle potřeby jejich posudky.

§ 62.

Jiné živelní pohromy nebo nehody.

Co platí podle tohoto nařízení o požárech a požární ochraně, platí obdobně o jiných živelních pohromách, zejména o povodních, jakož i o nehodách a ochraně před nimi.

§ 63.

Účinnost.

Zákon č. 35/1953 Sb., o státním požárním dozoru a požární ochraně, jakož i toto nařízení nabývají účinnosti dnem 1. ledna 1954; toto nařízení provede ministr vnitra v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Široký v. r.

Barák v. r.